

■ Okna połaciowe czy lukarny?

Aleksandra Kuśmierczyk

PYTANIE CZYTELNIKA

Przed nami przebudowa poddasza: podwyższenie ścian, budowa kominka, wstawienie okien i ułożenie nowych podłóg, a także urządzenie łazienki. Zastanawiamy się nad wyborem okien: czy wstawić lukarny, czy okna połaciowe? Nastuchaliśmy się wiele na temat każdego z wariantów...

REDAKCJA

Każde z rozwiązań ma swoje plusy i minusy. Okna połaciowe bardzo dobrze doświetlają wnętrze, ale podczas bezdeszczowej pogody szyby pokrywają się pyłem i kurzem. Słaby deszcz natomiast jeszcze pogarsza sytuację, bo tworzy na szybie plamy i smugi. Lukarny nieco powiększają przestrzeń pomieszczenia, ale dają mniej światła niż okna połaciowe tej samej wielkości.

Jaśniej czy przestronniej?

Okna połaciowe, jeśli się im odpowiednio dobierze wymiary, można wpasować w konstrukcję dachu bez przecinania krokwi, a to w dużej mierze upraszcza montaż. Inaczej jest z lukarnami: te wymagają ingerencji w konstrukcję dachu i skomplikowanych obróbek wokół, a także specjalistycznego orynnowania. Z tego powodu łatwiej w nich o błędy, które skutkują nieuszczelnianiem pokrycia. Są także droższe niż okna połaciowe. Ale za to, jeśli się je odpowiednio wkomponuje w bryłę budynku, uatrakcyjnijają jego wygląd. Okna połaciowe z kolei mogą służyć jako wyłazy na dach. Ich zaletą jest także to, że silne deszczce całkiem nieźle zmywają kurz z szyb, ale w czasie ulewy muszą być zamknięte. Wybór jednak najlepiej dopasować do własnych potrzeb.

Jeśli na poddaszu brakuje światła...

...to lepsze będą **okna połaciowe**, które oświetlają pomieszczenie prawie dwa razy lepiej niż lukarny o tej samej powierzchni. Oknami połaciowymi umieszczonymi na różnej wysokości – pojedynczo lub w zestawach – można oświetlić pomieszczenie tak, by nie było w nim ciemnych kątów.

Do dobrego oświetlenia pomieszczenia potrzeba 1 m² szyby na każde 8–12 m² podłogi. To, ile światła zapewnią okna dachowe, zależy jednak nie tylko od ich wielkości, ale też od kąta nachylenia połaci dachowej. Okno w stromym dachu wpuści mniej światła latem, ale za to więcej jesienią i zimą. Ilość światła w pomieszczeniu zależy także od rozmieszczenia okien.

Jakość uznana

przez profesjonalistów

**PORTA
DRZWI**

**AUTORYZOWANE
GRUPY MONTAŻOWE**

- ✓ doradztwo na każdym etapie inwestycji
- ✓ drzwi z montażem 7% VAT*
- ✓ profesjonalizm i szybki montaż
- ✓ przedłużona gwarancja na drzwi PORTA

**DODATKOWA
12
miesięcy
GWARANCJA**

Pełna lista Autoryzowanych Grup Montażowych dostępna na stronie www.porta.com.pl oraz w Katalogu Porta DRZWI.

Drzwi dostępne wyłącznie w sieci Autoryzowanych Dealerów Porta oraz w ponad 1500 współpracujących z nimi Autoryzowanych Punktach Sprzedaży.

*VAT 7% obowiązuje przy zakupie drzwi z montażem, przeznaczonych na cele mieszkaniowe zgodnie z Art.146 ust.1 pkt 2, ustawy o podatku od towarów i usług z dnia 11.03.2004 r. (Dz.U. nr 54, poz. 535 ze zm.).

www.porta.com.pl

Ilość światła w pomieszczeniu można zwiększyć, montując kilka okien dachowych – jedno obok drugich lub jedno nad drugim. Warto pamiętać, że **kilka mniejszych okien w różnych miejscach dachu lepiej doświetla poddasze niż jedno duże okno lub kilka okien zestawionych razem.**

Jeśli na poddaszu jest za mało przestrzeni...

...wtedy warto rozważyć budowę **lukarny**, gdyż w jej obrębie podwyższymy w ten sposób przestrzeń użytkową. Na zbyt niskim poddaszu lepiej zastosować w tym celu jedną większą lukarnę, obejmującą znaczną część połaci dachowej, niż kilka mniejszych.

Jeśli poddasze jest pod stromym dachem...

...którego nachylenie przekracza 45°, też warto zamontować **lukarny**, jeśli tylko ścianki kolankowe mają przynajmniej 1 m wysokości. Lukarna w stromym dachu jest niewielka, a więc dużo światła dociera do wnętrza stosunkowo krótką drogą, a obudowa nie tworzy wąskiego, trudnego do wykorzystania korytarzyka.

Jeśli szukamy najtańszego rozwiązania...

...najlepiej wybrać **okna połaciowe**, które łatwiej będzie założyć w istniejącym dachu.

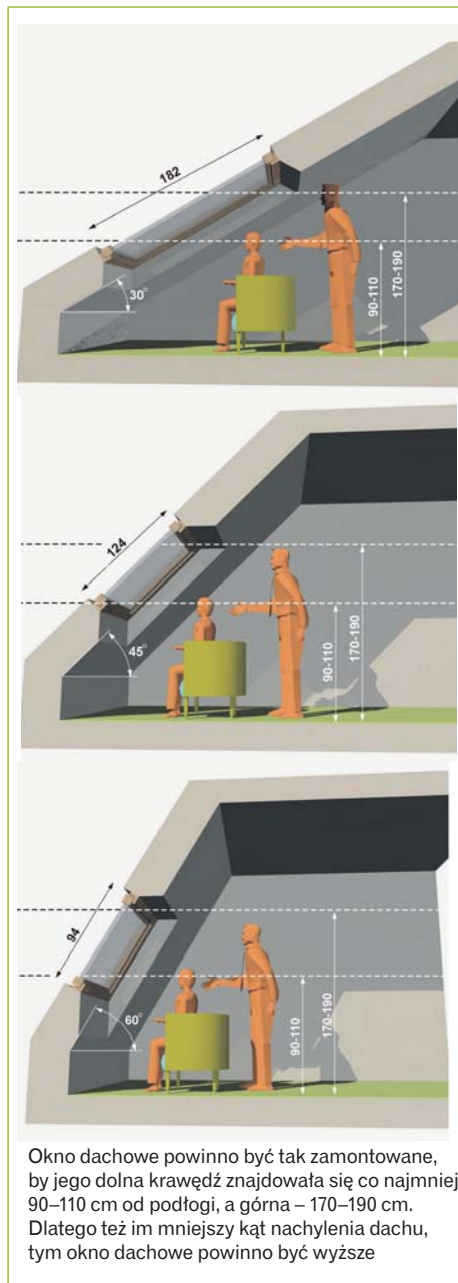
▼ Częstość rozwiązaniem jest zastosowanie jednocześnie i lukarny, i okien dachowych

▼ Lukarny – tak zwane wole oko – dobrze wkomponowane w bryłę domu – urozmaicają jego wygląd

REKLAMA

Okno dachowe powinno być tak zamontowane, by jego dolna krawędź znajdowała się co najmniej 90–110 cm od podłogi, a górna – 170–190 cm. Dlatego też im mniejszy kąt nachylenia dachu, tym okno dachowe powinno być wyższe

Oto orientacyjne koszty oświetlenia poddasza oknem dachowym o powierzchni 55 × 78 cm:

- okno – 1000–1800 zł (cena zależy od materiału – najpopularniejsze jest drewno sosnowe – sposobu otwierania, rodzaju kołnierzy uszczelniających, szyb, profili),
- akcesoria – 150–4000 zł, w tym m.in.:
 - żaluzje wewnętrzne: 200–350 zł,
 - żaluzje zewnętrzne: 1000–4000 zł,
 - sterownik elektryczny: 250–900 zł,
- montaż – 150–500 zł.

Przeciętny koszt budowy lukarny znacznie trudniej określić, zależy on bowiem od technologii, w jakiej ma być wykonana jej obudowa, od stopnia skomplikowania konstrukcji dachu, rodzaju jego pokrycia oraz obróbek. Oferty wykonawców mogą być bardzo zróżnicowane, dlatego do wstępnych

foto: Wienerberger

foto: Wienerberger

▶ Ile światła w pomieszczeniu?

Według przepisów, ilość światła dziennego w pomieszczeniach powinna być odpowiednia do ich przeznaczenia. Stosownie do tego dobiera się do nich powierzchnię okien, mierzoną w świetle ościeżnicy. Powinna ona wynosić:

- co najmniej 1:8 powierzchni podłogi pomieszczeń przeznaczonych na stały pobyt ludzi (salon, sypialnia),
- co najmniej 1:12 powierzchni podłogi w pomieszczeniach gospodarczych, łazienkach itp.

Uwaga! Na poddaszach za przestrzeń użytkową uważa się tylko tę część, nad którą dach jest na wysokości co najmniej 190 cm. Jest ona zatem mniejsza od powierzchni podłogi, dlatego wymiary okien w dachu można proporcjonalnie zmniejszyć: szyby okien połaciowych powinny mieć powierzchnię ok. 1:10 powierzchni podłogi, a szyby lukarn – 1:8.

▶ Ile okien w pomieszczeniu?

Lukarnę lepiej zbudować jedną większą niż kilka mniejszych. Mniej skomplikuje bryłę dachu, mniej będzie powierzchni do ocieplenia, łatwiej wykona się obróbki, prostsze też będzie odprowadzanie wody opadowej i mniej miejsc, w których będzie zalegał śnieg, a dzięki temu też mniejsze koszty. Dwie czy trzy węższe lukarny będą też mniej funkcjonalne we wnętrzu – trudniej z nimi zaaranżować przestrzeń niż z jedną szeroką.

Okien dachowych lepiej zamontować kilka mniejszych, rozmieszczonych w różnych odstępach na połaci dachowej niż jedno duże tej samej wielkości. Dzięki temu w pomieszczeniach będzie jaśniej. Jeśli okna zamontujemy na różnych płaszczyznach, światło będzie docierać do pomieszczenia o różnych porach dnia.

▼ Aby okna połaciowe zapewniły właściwe doświetlenie poddasza, ich powierzchnia powinna być dobrana do wielkości pomieszczenia: 1 m² szyby na 8 do 12 m² podłogi

” Jeśli planuje się wstawić lukarnę w dach domu już użytkowanego trzeba uzyskać nowe pozwolenie na budowę – na podstawie odpowiednio zmodyfikowanego projektu ”

kalkulacji można przyjąć, że **lukarna będzie przynajmniej 50% droższa niż tej samej wielkości okno połaciowe.**

Jeśli jest mało czasu na montaż okien...

Zdecydowanie łatwiej i szybciej montuje się **okna dachowe**, jeśli mieszczą się one między dwiema sąsiednimi krokiewmi. Producenci oferują okna w rozmiarach odpowiadających powszechnie stosowanemu rozstawowi krokwi (szerokość okna powinna być od niego ok. 5 cm mniejsza); można również wstawić okno szersze, wyciąwszy przedtem fragment tylko jednej krokwi (a nie dwóch sąsiednich, bo to spowodowałoby nadmierne osłabienie konstrukcji dachu), ale trzeba zastosować tzw. wymiany przenoszący obciążenie konstrukcji.

To, ile czasu potrwa założenie okna dachowego, zależy od rodzaju dachu, wymiarów okna oraz tego, czy trzeba będzie naruszać konstrukcję dachu. Sprawna ekipa może zamontować okno dachowe w kilka godzin.

Budowa lukarny, niezależnie od tego, czy będzie montowana w nowej, czy starej konstrukcji, to skomplikowana, a więc pracochłonna operacja. Wymaga przecięcia elementów konstrukcji dachu i skomplikowanych obróbek blacharskich oraz specjalnego oprzynowania. Potrwa nie mniej niż dwa, trzy dni.

Sposoby na problemy z oknami dachowymi

Okna połaciowe, choć coraz popularniejsze, wciąż budzą obawy niektórych inwestorów czy to przed trudnościami w myciu, czy przed opadami, czy też przed nadmiernym nasłonecznieniem pomieszczeń. Wiele wad albo niedogodności można jednak zredukować lub całkowicie wyeliminować.

Zabezpieczenia przed deszczem. Są to czujniki i siłowniki deszczu, które zamykają okna automatycznie podczas opadów. Niestety, wiąże się to z wyższymi kosztami.

Ułatwienia w myciu. Okna połaciowe brudzą się szybciej niż lukarny, ale ich mycie nie będzie uciążliwe, jeśli wybierzemy wariant z możliwością obracania skrzydła o 180°. Po obroceniu skrzydła szyba zewnętrzna jest w całości dostępna od wnętrza pomieszczenia.

▶ Rodzaj okien w dachu a wygląd budynku

Lukarny stanowią dominującą część dachu, są więc widoczne z daleka. Warto o tym pamiętać, gdy planuje się adaptację czy przebudowę poddasza. Czy lukarny będą pasować do kształtu dachu, czy nie zniekształcą bryły domu, czy nie zmienią niekorzystnie jego charakteru?

Okna dachowe nie wystają ponad płaszczyznę dachu, więc są mało widoczne. Takie okna warto zatem stosować w budynkach, których kształt bryły i charakter nam odpowiada i nie chcemy go zmieniać.

foto. Velux

Porównanie okien połaciowych i lukarn

Cechy	Okna połaciowe	Lukarny
Doświetlenie pomieszczeń	dobrze	gorzej
Zwiększenie kubatury pomieszczeń	tak	nie
Nagrzewanie pomieszczeń	bardziej	mniej
Aranżacja wnętrza (firanki, parapety etc.)	trudniej	łatwiej
Koszty	mniejsze	większe

▲ Jeśli chcemy, by pomieszczenia nie nagrzewały się w upalne dni, warto zamontować w oknach połaciowych żaluzje lub rolety. Najlepiej wybrać takie modele, które są podłączone w jedną zdalnie sterowaną sieć z innymi urządzeniami elektrycznymi w domu, w tym m.in. z oświetleniem, alarmem, klimatyzacją i bramą garażową

Ochrona przed słońcem. Latem pomieszczenia z oknami dachowymi są narażone na nadmierne nagrzewanie się, dlatego warto kupować wersje z zamontowanymi żaluzjami lub roletami (oczywiście można je zamontować także w już użytkowanych oknach, ale będzie to trudniejsze i droższe).

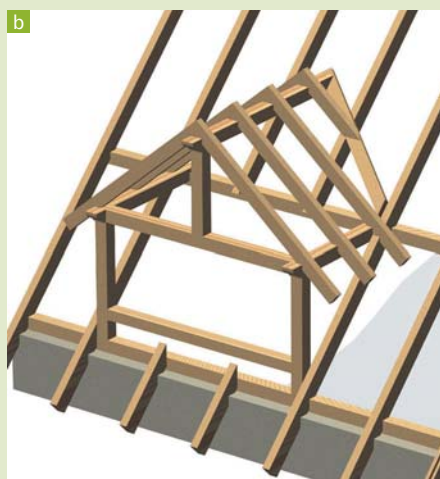
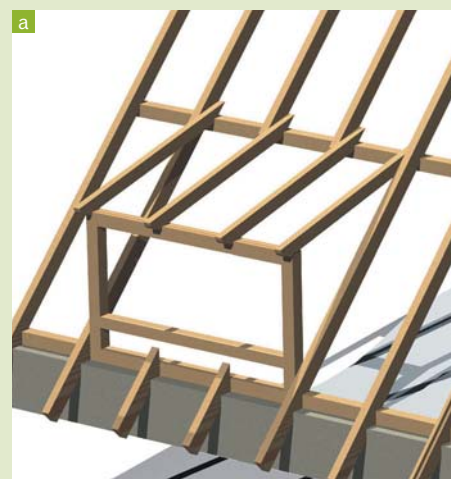
Śnieg na szybach. Może utrudniać otwieranie okien i ograniczać dopływ światła. Zwykle zsuwa się sam, zwłaszcza gdy pod oknem jest odpowiedni grzejnik, znad którego napływa na szybę ciepłe powietrze. ■

▼ Okna dachowe w pokoju dzieci. Warto wybrać okucia z blokadą – to gwarancja, że dziecko nie otworzy okna samodzielnie

► Budowa okien dachowych i lukarn

Okna połaciowe, podobnie jak te montowane na niższych kondygnacjach, składają się ze skrzydła, ościeżnicy, szyby, okuć. Mają także kołnierze uszczelniające, które zazwyczaj sprzedawane są łącznie z oknem. Ramy najczęściej wykonuje się z drewna sosnowego, klejonego warstwowo, impregnowanego i dwu- lub trzykrotnie lakierowanego. Ramy od zewnątrz osłania się specjalnymi kołnierzami z aluminium, miedzi lub blachy cynkowo-tytanowej. W sprzedaży są też okna z PVC lub takie, których tylko zewnętrzna warstwa wykonana jest z tworzywa, wewnętrzna z drewna. Szyby najczęściej wykonane są z dwóch połączonych ze sobą tafli szkła (podobnie jak w oknach tradycyjnych), z zewnętrzną szybą hartowaną (trudniej ją stłuc), samoczyszczącą lub energooszczędną.

Lukarny, czyli konstrukcje ze ściany frontowej (z oknem), ścianek bocznych i daszka. Jeśli pomieszczenie jest adaptowane i szerokość lukarny nie przekracza dwóch metrów, ściankę frontową buduje się z drewna. Jeśli ściany lukarny są szersze niż 2 m, lepiej wykonać je z żelbetu (oczywiście w przypadku adaptacji poddasza jest to mało wygodne). Ścianki boczne to konstrukcja szkieletowa, którą obijają się płytami OSB i wykańcza oblicówką z drewna lub materiałem, którym pokryty jest dach. Daszek lukarny pokrywa się takim samym materiałem, jak dach domu.

Rodzaje lukarny a) jednospadowa, b) dwuspadowa

